

บทที่ 1

บทนำ

ปัญหา: ความเป็นมาและความสำคัญ

วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเจริญเติบโตและมีพัฒนาการอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา (เชิดชู, 2544) จึงทำให้วัยรุ่นต้องประสบกับปัญหานานาประการ โดยเฉพาะปัญหาการมีเพศสัมพันธ์และการตั้งครรภ์ (บุญขรี, 2542; รุ่งรัตน์และพรณา, 2541; วิชาพรรณ, 2541) จากการศึกษาพบว่าวัยรุ่นชายและหญิงอายุ 15-19 ปี เคยมีประสบการณ์ทางเพศถึงร้อยละ 36.5 และร้อยละ 22.8 (สถาบันวิจัยประชากรและสังคม, 2536) และจากการสำรวจในนักเรียนมัธยมปลายทั่วประเทศ พบว่า ร้อยละ 0.8 เคยตั้งครรภ์ (อุมาพรและคณะ, 2540) ซึ่งผลจากการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นก่อให้เกิดผลกระทบต่อตนเองคือ เกิดการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงปรารถนา (บุญขรี, 2542) เกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ (กองกามโรค, 2543; กองโรคเอดส์, 2543) ต่อครอบครัวคือ เกิดความห่างเหินจากครอบครัวเพราะการหมกมุ่นในเรื่องเพศสัมพันธ์ (Gray, et al., 1999) ทำให้พ่อแม่เครียด วิตกกังวล สูญเสียค่าใช้จ่ายเพราะต้องคอยดูแลรับผิดชอบต่อปัญหาที่เกิดขึ้น และต่อสังคมคือ เกิดปัญหาการหย่าร้าง ความรุนแรงในครอบครัว เด็กถูกทอดทิ้งหรือเด็กกำพร้า (สุวัฒนา, 2532) และรัฐบาลสูญเสียงบประมาณในการรักษาโรค (อภิชาติ, 2539) ซึ่งจากการวิเคราะห์ถึงสาเหตุของปัญหาพบว่าสาเหตุประการหนึ่งคือการขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องเพศ (จันทร์จิรา, 2537; Cornelius, Okandeye, & Manning, 2000) นอกจากนี้พบว่า การสอนเพศศึกษาไม่มีการเรียนการสอนเป็นรูปแบบที่ชัดเจน (สินเฝ้า, 2543) บางประเด็นครูผู้สอนไม่กล้าสอน (สัญญา, 2539) วิธีสอนทำให้นักเรียนรู้สึกเบื่อหน่าย เพราะให้อ่านหนังสือ สุขศึกษาหรือให้การบรรยายตามหนังสือเรียน (กรมวิชาการ, 2544, อ้างตาม อุษาสินี, 2544) และโรงเรียนให้ความสำคัญต่อการสอนเพศศึกษาน้อย (บุหงา, 2531)

จากสาเหตุที่กล่าวมาข้างต้น แนวทางหนึ่งที่สามารถป้องกันปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นคือ การสอนเพศศึกษา (บุญขรี, 2542; พนิตย, 2543; พันธุ์ศักดิ์, 2543; Barnett, 2000; SIECUS, 2000) โดยผลการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า การสอนเพศศึกษาจะทำให้ผู้เรียนมีความรู้ มีเจตคติ และปฏิบัติถูกต้องในเรื่องเพศ (ศรีสังวาลย์และคณะ, 2542; สมศรี, 2543; Kaplan, Becker, & Tenke, 1991; Thakor & Kumar, 2000) ช่วยป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน (ดรณี, 2540, อ้างตาม Gray, et al., 1999) ช่วยชะลอการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก ช่วยป้องกันโรค

ติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ (รุจน์, 2543) ซึ่งการสอนเพศศึกษาควรเริ่มสอนตั้งแต่ระดับประถมศึกษา (สมศรี, 2543; สุชาติและวรรณิ, 2543) เพราะการสอนเพศศึกษามีประสิทธิภาพสูงสุดเมื่อเริ่มต้นกับเด็กที่ยังไม่ถึงวัยที่มีความตื่นตัวทางเพศ (Kirby, 1994) นอกจากนี้การเลือกวิธีสอนนับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญมากองค์ประกอบหนึ่งในเรื่องความสำเร็จและความล้มเหลวของการสอนเพศศึกษาในโรงเรียน (สุชาติและวรรณิ, 2543)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงผลการสอนแบบอภิปรายกลุ่มต่อความรู้และเจตคติเรื่องการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่6เนื่องจากเป็นวัยต่อระหว่างวัยเด็กกับวัยรุ่น ประกอบกับเด็กส่วนหนึ่งเมื่อจบการศึกษาแล้วไม่ได้ศึกษาต่อ โอกาสที่จะได้รับความรู้เรื่องเพศศึกษาน้อยกว่าเด็กที่ได้ศึกษาต่อ (กรมสุขภาพจิต, 2543) โดยใช้การสอนแบบอภิปรายกลุ่มย่อยแบบวิเคราะห์ปัญหาเป็นกลุ่ม ทั้งนี้เพราะวิธีสอนดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอนและร่วมกันหาวิธีแก้ปัญหา (จินตนา, 2532) เหมาะสมกับนักเรียนประถมปลายเพราะเป็นช่วงที่เริ่มสนใจต่อการพูดคุยถึงกันทำให้รับรู้ข้อมูลซึ่งกันและกัน (สุชาติและวรรณิ, 2543) และจะช่วยพัฒนาผู้เรียนด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ (สมทรงและสรงศ์ภฏณ์, 2540; อารณ, 2540) ซึ่งผลจากการศึกษาสามารถใช้เป็นแนวทางในการให้ความรู้เรื่องเพศแก่เด็กก่อนเข้าสู่วัยรุ่น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความรู้เรื่องการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นของนักเรียนระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบอภิปรายกลุ่มย่อยขนาดเล็ก อภิปรายกลุ่มย่อยขนาดใหญ่กับกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบบรรยาย
2. เพื่อเปรียบเทียบความรู้เรื่องการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นของนักเรียนระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบอภิปรายกลุ่มย่อยขนาดเล็กกับกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบอภิปรายกลุ่มย่อยขนาดใหญ่
3. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติเรื่องการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นของนักเรียนระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบอภิปรายกลุ่มย่อยขนาดเล็ก อภิปรายกลุ่มย่อยขนาดใหญ่กับกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบบรรยาย
4. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติเรื่องการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นของนักเรียนระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบอภิปรายกลุ่มย่อยขนาดเล็กกับกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบอภิปรายกลุ่มย่อยขนาดใหญ่

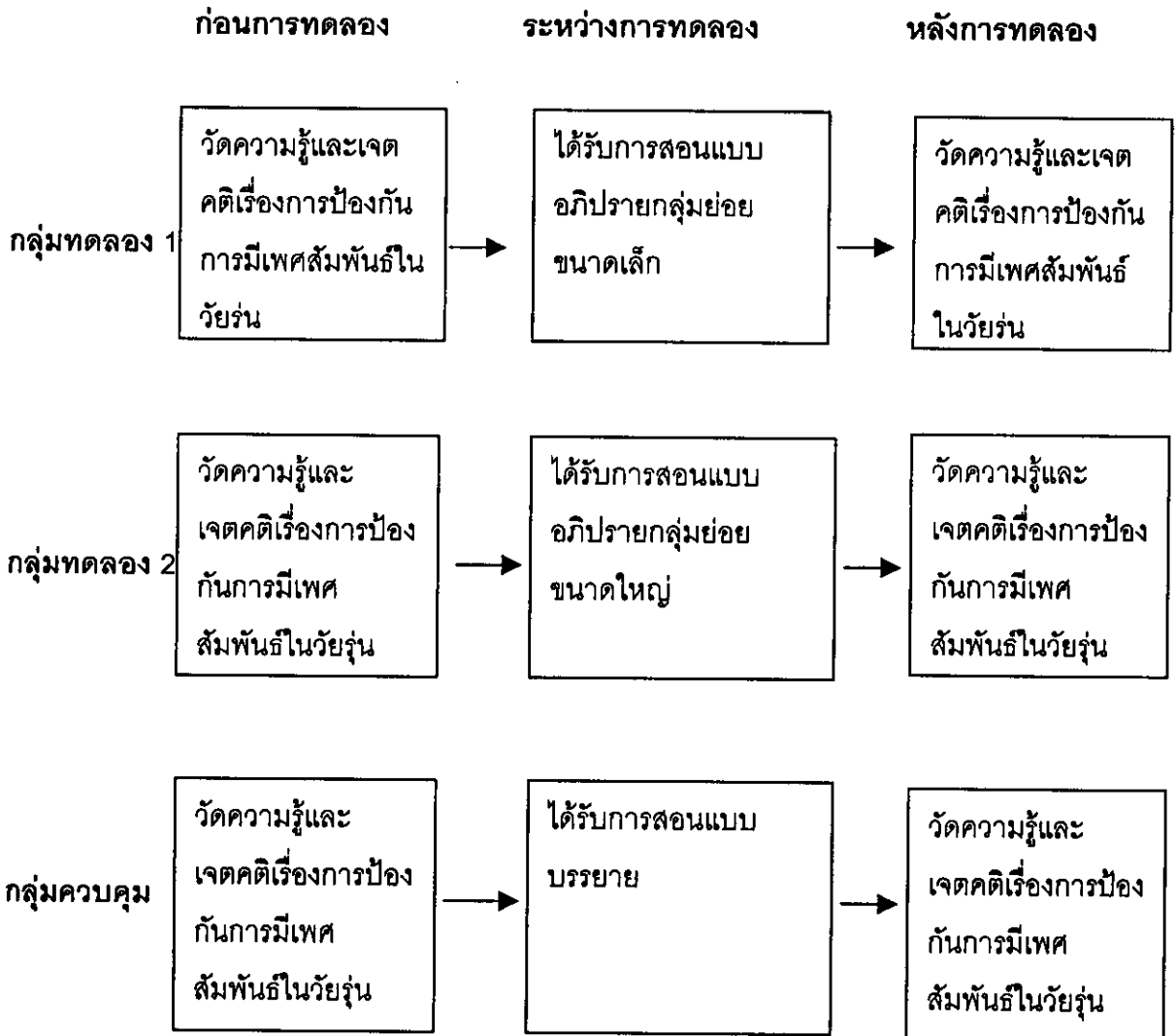
คำถามการวิจัย

1. ความรู้เรื่องการป้องกันกรณีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นของนักเรียนระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบอภิปรายกลุ่มย่อยขนาดเล็ก อภิปรายกลุ่มย่อยขนาดใหญ่กับกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบบรรยาย แตกต่างกันมากน้อยเพียงใด
2. ความรู้เรื่องการป้องกันกรณีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นของนักเรียนระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบอภิปรายกลุ่มย่อยขนาดเล็กกับกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบอภิปรายกลุ่มย่อยขนาดใหญ่ แตกต่างกันมากน้อยเพียงใด
3. เจตคติเรื่องการป้องกันกรณีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นของนักเรียนระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบอภิปรายกลุ่มย่อยขนาดเล็ก อภิปรายกลุ่มย่อยขนาดใหญ่กับกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบบรรยาย แตกต่างกันมากน้อยเพียงใด
4. เจตคติเรื่องการป้องกันกรณีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นของนักเรียนระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบอภิปรายกลุ่มย่อยขนาดเล็กกับกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบอภิปรายกลุ่มย่อยขนาดใหญ่ แตกต่างกันมากน้อยเพียงใด

กรอบแนวคิด

การสอนเป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความคิด และความรู้สึกที่ดีต่อเรื่องนั้นๆ (บุญศรี, 2540) นั่นคือ มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งเป้าหมายสุดท้ายอยู่ที่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างถาวร (พวงรัตน์, 2532) ซึ่งในการดำเนินการสอน วิธีสอนเป็นกระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ (อาภรณ์, 2540) ดังนั้นการเลือกวิธีสอนเพื่อป้องกันปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น ควรเลือกวิธีสอนที่สามารถพัฒนาความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติของผู้เรียน ซึ่งวิธีสอนที่เหมาะสมคือ การสอนแบบอภิปรายกลุ่มย่อย (บุญชม, 2537; บุญยง, 2532; สมทรงและสงรงค์ภูณ์, 2540; อาภรณ์, 2540) โดยใช้การอภิปรายกลุ่มย่อยแบบวิเคราะห์ปัญหาเป็นกลุ่ม เพราะเป็นวิธีสอนที่ให้นักเรียนมีการเรียนรู้แบบกระตือรือร้น ช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการคิด วิเคราะห์ ได้ฝึกการร่วมกันทำงานแบบประชาธิปไตย เพื่อหาคำตอบ แนวทาง และแก้ปัญหาพร้อมกันอย่างเป็นขั้นตอน ทำให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นออกมามากที่สุด (จินตนา, 2532; อาภรณ์, 2540) ซึ่งขนาดของกลุ่มที่มีจำนวนไม่มากนักจะเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนได้อภิปรายแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง จะทำให้นักเรียน

มีปฏิสัมพันธ์ต่อกันมากขึ้นและเกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น (จินตนา, 2532; สิริวรรณและพันทิพา, 2534; อรพันธ์, 2532) จากแนวคิดดังกล่าวผู้วิจัยนำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดวางแผนภูมิต่อไปนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐาน

1. คะแนนความรู้เรื่องการป้องกันกรณีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นของนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบอภิปรายกลุ่มย่อยขนาดเล็กและอภิปรายกลุ่มย่อยขนาดใหญ่สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนแบบบรรยาย

2. คะแนนความรู้เรื่องการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นของนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบอภิปรายกลุ่มย่อยขนาดเล็กสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนแบบอภิปรายกลุ่มย่อยขนาดใหญ่
3. คะแนนเจตคติเรื่องการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นของนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบอภิปรายกลุ่มย่อยขนาดเล็กและอภิปรายกลุ่มย่อยขนาดใหญ่สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนแบบบรรยาย
4. คะแนนเจตคติเรื่องการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นของนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบอภิปรายกลุ่มย่อยขนาดเล็กสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนแบบอภิปรายกลุ่มย่อยขนาดใหญ่

นิยามศัพท์

การสอนแบบอภิปรายกลุ่มย่อยขนาดเล็ก หมายถึง การให้ความรู้เรื่องการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นด้วยวิธีการสอนแบบบรรยายและอภิปรายกลุ่มย่อยแบบวิเคราะห์ปัญหาเป็นกลุ่ม โดยมีสมาชิกกลุ่ม 5 – 7 คน

การสอนแบบอภิปรายกลุ่มย่อยขนาดใหญ่ หมายถึง การให้ความรู้เรื่องการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นด้วยวิธีการสอนแบบบรรยายและอภิปรายกลุ่มย่อยแบบวิเคราะห์ปัญหาเป็นกลุ่ม โดยมีสมาชิกกลุ่ม 11 - 12 คน

การสอนแบบบรรยาย หมายถึง การให้ความรู้เรื่องการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นด้วยวิธีการสอนแบบบรรยาย แล้วให้มีการตอบปัญหาเป็นรายบุคคล

ความรู้เรื่องการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น หมายถึง การรับรู้ข้อเท็จจริงเรื่องการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นเกี่ยวกับ การเปลี่ยนแปลงในตัววัยรุ่นและสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น ผลเสียที่เกิดขึ้นจากการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น การปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น ซึ่งได้มาจากประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม วัดได้โดยใช้แบบวัดความรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง

เจตคติเรื่องการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็น และความโน้มเอียงที่จะปฏิบัติเรื่องการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นเกี่ยวกับ การเปลี่ยนแปลงในตัววัยรุ่นและสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น ผลเสียที่เกิดขึ้นจากการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น การปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น ซึ่งเป็นผลมาจากประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม วัดได้โดยใช้แบบวัดเจตคติซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ความสำคัญของการวิจัย

1. เป็นแนวทางในการสอนการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นแก่นักเรียนระดับประถมศึกษา ด้วยวิธีสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด
2. เป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการสอนเพศศึกษาในโรงเรียนระดับประถมศึกษา เพื่อให้มีรูปแบบการสอนเพศศึกษาที่หลากหลาย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอนแก่ผู้เรียน
3. เป็นแนวทางในการสอนให้นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 เกิดความรู้และเจตคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น เพื่อช่วยลดและป้องกันปัญหาทางเพศในอนาคต

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาในเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลนครหาดใหญ่ ในปีการศึกษา 2544